

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
1.1	Lisäämme elinvoimaa	4
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	4
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	9
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	10
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	11
	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	13
1.1.6	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	13
1.1.7	Kiertotalouden ratkaisut.....	15
1.1.8	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	16
1.1.9	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	17
1.1.10	Kestävä kaupunkikehitys.....	19
1.2	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite	21
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	21
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	21
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	26
5	Voimassaolo ja seuranta	27
5.1	Liite.....	28
6	Allekirjoitukset.....	28

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvusta ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen strategiset linjaukset perustuvat hallitusohjelmaan, ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen yhteisen strategia-asiakirjan linjauksiin sekä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaohjelmien painopisteisiin.

Maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen yhteen sovittaminen

Tavoitteena on laajentaa maankäytön, asumisen, liikenteen palvelujen ja elinkeinojen (MALPE) yhteensovittamista kaikilla alueen kaupunkiseuduilla. Kuntien välisen MALPE-yhteistyön aloittamista tuetaan. Maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteen sovittamisella luodaan edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin- ja elinympäristölle. Ennakoivasti suunnitellut kaavaratkaisut sekä toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa sekä edistävät hiilineutraalia yhdyskuntakehitystä. Suunnittelussa huomioidaan alueen olemassa oleva yhdyskuntarakenne ja haetaan kestäviä ratkaisuja kaupunkien ja maaseudun väliseen vuorovaikutukseen ja liikkumistarpeisiin.

Elinkeinoelämän kilpailukyvyn ja kansainvälistymisen, sekä työmarkkinoiden vetovoimaisuuden edistäminen

Pohjalaismaakuntien erityisvoimavara on yrittäjyys, jonka toimintaedellytysten parantaminen on tärkeä päämäärä. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, uuden teknologian ja tiedon hyödyntäminen, sekä kansainvälisille markkinoille suuntautuminen ovat luonnollisesti tärkeitä kehittämisteemoja, joiden edistämiseksi tarvitaan aktiivista verkostoyhteistyötä. Osaavan työvoiman saatavuus on menestystekijä, jonka eteen on tehtävä monialaista yhteistyötä. Tavoitteissa korostuvat työnvälitystoiminnan tehostaminen, nuorisotyöttömyyden ehkäisy sekä työperäisen maahanmuuton ja maahanmuuttajien integroitumisen edistäminen. Sekä yrityspalveluiden että työllisyydenhoidon toimintamallien uudistaminen ovat tärkeitä päämääriä, joilla pyritään vastamaan alati nopeutuviin muutostrendeihin.

13.12.2021

Ruokajärjestelmän kilpailukyvyyn parantaminen ja kestävä luonnonvaratalous

Tavoitteena on parantaa ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja uudistaa vastuullisen ruokaketjun toimintaa. Ruokaketjun kehittämistyön keskeinen tavoite on koko ketjun osaamisen ja vuoropuhelun vahvistaminen. Ruokaketjun digitalisaation vahvistamiseen ja hyödyntämiseen pyritään suuntaamaan uusia kehittämispanostuksia. Korkealaatuinen ruuantuotanto turvataan kestäväällä tavalla. Eläinten hyvinvointi paranee ja elintarviketurvallisuus sekä eläinten ja kasvien terveys säilyvät korkealla tasolla. Elinvoimaisen maatalouden harjoittaminen turvaa maaseudun elinvoimaisuutta ja ympäristö säilyy asutun sekä hoidetun näköisenä. Hyvin hoidettu maaseutu ja kunnossa oleva infrastruktuuri tarjoaa uusia mahdollisuuksia myös muulle yritystoiminnalle.

Ratkaisujen hakeminen hiilineutraalisuuden, ilmastonmuutoksen hillinnän, luonnonmonimuotoisuuden ja vesien hyvän tilan edistämiseksi

Tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä hyödyntäen pohjalaismaakuntien merkittävää osaamista biotalouden ja energiateknologian saralla. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen edellyttää kaikkien toimijoiden laajaa yhteistyötä. Tavoitteena on, että sää- ja ilmatoriskit huomioidaan kattavasti. Luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen ja vieraslajien torjunta on nostettava keskeisiksi tavoitteiksi. Luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan ympäristöministeriön HELMI-ohjelman kautta kunnostamalla erityisesti lintuvesiä, pienvesiä ja perinnebiotooppeja. Vieraslajien torjunnassa hyödynnetään paikallisia verkostoja ja yhteistyöhankkeita. Vesien hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä on haasteellista mm. happamien sulfaattimaiden aiheuttamien haittojen vuoksi. Tavoitteena on etsiä ja toteuttaa monipuolisia vesien tilaa parantavia toimenpiteitä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Osaamisen johtamisen kehittäminen ja osaamistarpeisiin varautuminen

Osaaminen ja sen johtaminen ovat tärkeä osa strategista henkilöjohtamista ja tulevaisuuden rakentamista. Osaavat ihmiset ovat yksi merkittävimmistä resursseista palvelujen tuloksellisessa ja vaikuttavassa tuottamisessa ja johtamisessa. Osaamisen ennakoinnilla varmistetaan, että henkilöstövoimavarojen kehittäminen perustuu tulevaisuuden tarpeisiin ja tukee organisaation strategian toteuttamista.

Aluelähtöinen ja ennakoiva kehittäminen yhdessä kumppanuusverkostojen kanssa

ELY-keskus kehittää toimintaansa alueen erityispiirteet huomioiden ja vuorovaikutteisesti uudenlaisia kehittämisideoita hakien. Kehittämistyössä korostuvat verkostojen hallinta (ml. keskitetyt ELY-palvelut), monikanavaisten palveluprosessien hyödyntäminen ja digitalisaation mahdollistamien toimintamallien aktiivinen haltuunotto. Lähivuosina korostuneeseen rooliin nousevat koronavuosiin selviytyminen, tiivis kumppanuusyhteistyö elpymishankkeiden ja innovaatioekosysteemisopimuksien toimeenpanossa, sekä TE-palvelujen kehittäminen yhteistyössä palveluntuottajien ja kuntakokeiluhankkeiden kanssa. Myös Ilmastokysymyksiin liittyvän monialaisen kumppanuusyhteistyön painoarvoa lisätään.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoitteleamme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestäväen kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Talouden nopea elpyminen on kasvattanut työvoiman kysyntää. Monilla aloilla ja ammateissa on pulaa osaavasta työvoimasta. Työpaikkojen ja työvoiman kohtaanto-ongelmat ovat kasvussa. Erityiseksi painopisteeksi otetaan työllistymistä edistävissä palveluissa olevien jatkopoluttaminen työelämään. Yksityisiltä palveluntuottajilta hankitaan siirtymäpalveluja polutuksen tueksi. Nuorten työelämään kiinnittymistä tuetaan kohdennetuilla palveluilla alle 30-vuotiaille. Osatyökykyisten työssäoloa lisätään kokeilulla, jossa osatyökykyisille etsitään työkykyensä ja osaamiseensa soveltuvia työtehtäviä.

Yhteistyössä työllisyyden kuntakokeilujen kanssa tehostetaan työnvälityksen toimia työpaikkojen täyttämiseksi sekä yhteistyössä kuntien kanssa heikossa työmarkkina-asetmassa olevien työelämäosallisuuden lisäämiseksi. ELY ja TE-toimisto tekevät tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa heikossa työmarkkina-asetmassa olevien, nuorten ja maahanmuuttajien työelämäosallisuuden lisäämiseksi. Työllisyyden kuntakokeilu kohdistuu osaltaan tähän asiakasryhmään.

ELY-keskus osallistuu Etelä-Pohjanmaan elpymissuunnitelman toimeenpanoon panostamalla aktiiviseen työvoimapolitiikkaan yhteistyössä oppilaitosten, palveluntuottajien ja kuntakokeiluhankkeiden kanssa. Yrityspalveluissa toteutetaan proaktiivista haravointia, jonka avulla alueen yrityksiä aktivoidaan kehittämistoimintaan ja ohjataan soveltuvien palvelujen piiriin.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	33	32	31	31
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	34	33	33	33
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	4	4	4	4

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.

Mittari: ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)

Toimitaan aktiivisesti erilaisissa verkostoissa ja ekosysteemeissä sekä edistetään sellaisten hankkeiden suunnittelua ja syntymistä, joilla voidaan vaikuttaa tutkimuksen-, kehittämisen ja innovaatioiden hyödyntämiseen.

Keski-Suomen ELY-keskuksen myöntämällä yrityksen kehittämisavustuksella ja yritysten kehittämispalveluilla kannustetaan maakunnan pk-yrityksiä määrätietoiseen ja tavoitteelliseen liiketoiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen. Yritysten hankkeet voivat kohdistua mm uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen, kansainvälistymisvalmiuksien parantamiseen ja uusien kansainvälisten markkinoiden kartoittamiseen sekä resurssitehokkaan tuotantoteknologian hankintaan. Rahoituksessa painotetaan pk-yritysten kasvun ja uudistumisen lisäksi erityisesti vihreän talouden ja digitalisaation edistämistä.

Maaseudun kehittämisohjelman siirtymäkauden välinein tavoitetta tuetaan välillisesti. Tuetaan hankkeita, joissa yrityksille tarjotaan soveltavaa TKI-toimintaa ja pyritään vahvistamaan yritysten osaamista uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi. Maaseudun elpymisvaroin tuetaan uuteen teknologiaan investoimista, energia- ja materiaalitehokkuutta ja digitalisaatiota.

13.12.2021

Etelä-Pohjanmaan laajakaistayhteyksien tila on merkittävä haaste, joka heijastuu myös kehittämistoiminnan edellytyksiin. Maatilojen ja yritysten toiminnan tueksi tarvitaan nopeita ja varmoja valokuituyhteyksiä. Maaseutualueiden laajakaistayhteyksiä pyritään tukemaan CAP elpymisvaroin. Digitalisaation edistäminen on yksi EU:n elpymisrahoituksen painotuksista. Eri rahoitusinstrumenttien yhteensovittamista tarvitaan entistä enemmän, että ne pystytään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti.

Työvoima- ja yrityspalveluiden hankintatoiminnassa korostuvat palvelujen vaikuttavuus ja markkinavuoropuhelut palvelun tuottajien kanssa. Palvelun laatuvaatimuksia hyödynnetään valintakriteereissä. Tulosperusteisuutta käytetään yleisesti palvelun maksatuksen periaatteena.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

TE-toimiston ja ELY-keskuksen yrityspalvelut on organisoitu uudelleen ja koottu yhteen omaksi yksikökseen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen. Yrityspalvelukeskuksen toiminnan ytimenä on edellä mainittujen toimijoiden yhteistoiminnan ja vaikuttavuuden tehostaminen yhteistyössä Business Finlandin ja Keski-Suomen ELY-keskuksen yrityspalvelutoimijoiden kanssa. Kehittämistyössä tiivistetään yhteistyötä muiden alueellisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa ja kehitetään verkostomaisia yhteistoimintamalleja. Yrityspalvelujen markkinointia ja tiedotusta tehostetaan hyödyntäen monipuolisesti eri kanavia. Yrityspalvelut on myös koottu yhteiselle verkkoalustalle, jossa asiakasta ja elinkeinotoimijaa ohjataan sopivan palvelun ääreen ja asiantuntijan löytämiseen.

ELY-keskuksen yrityspalveluja tarjotaan systemaattisesti ja tavoitteena on löytää kasvu- ja uudistushaluisia sekä kansainvälistymispotentiaalia omaavia yrityksiä, sekä aktivoida uusia asiakkaita julkisten yrityspalvelujen piiriin. Kasvu-CRM:n mahdollisuudet hyödynnetään asiakastyössä tehokkaasti ja liidataan palvelutarpeita valtiontoimijoiden välillä. Uusiasiakashankintaa toteutetaan TE-toimiston yritysneuvojen kärjellä, yhteistyössä seudullisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa. Uusiasiakashankintaan, hankeaktivointiin ja –sparraukseen sekä yhteistyön rajapintaan satsataan kokonaan uudella, vuodelle 2022 kohdistuvalla, määräaikaisella, resurssilla.

Yritysten kehittämispalveluilla (konsultointi ja avainhenkilökoulutukset) kehitetään kasvuhakuisia pk-yrityksiä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM järjestelmään kirjattujen liidien määrä, kpl	120	120	120	120

13.12.2021

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

ELY-keskus koordinoi alueella operatiivista TF-toimintaa. Team Finland-ydintoimijoista koostuva aluetiimi seuraa TF-tavoitteiden toteutumista. TF-alueitiimissä pyritään tunnistamaan entistä tehokkaammin uusia potentiaalisia kansainvälistyviä yrityksiä ja erityisesti alueen vahvojen painopistetoimialojen viejäverkostoja. Kasvu-CRMää hyödynnetään proaktiivisessa asiakkuustyössä ja yhteistyössä TF-ydintoimijoiden kesken.

Selkiytetään Team Finland-alueverkoston yhteistyörooleja ja toimintamalleja. Tavoitteena on nostaa, kannustaa ja innostaa alueen uusia kansainvälisesti kasvuhaluja yrityksiä kansainvälistymispalveluiden piiriin. Alueverkoston kautta välitetään tietoa TF-kumppaneiden tarjoamista palveluista ja kasvatetaan sitä kautta verkoston tunnettua. Selkiytetään kasvu- ja vientiyrityksen suunnitelmallinen palvelupolku yrityspalvelukeskuksen kokonaisuudessa.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää sekä investointeihin että kehittämistoimenpiteisiin. Yritysrahoituksen tavoitteena on edistää maakunnan vahvojen toimialojen uudistumista ja parantaa alihankintaverkostoissa toimivien yritysten kilpailukykyä sekä tukea uudenlaisten liiketoimintamallien ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittämistä. Avustusta myönnettäessä otetaan huomioon Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelmaan liittyvä älykäs erikoistuminen ja siihen kuuluvat painopisteet. Rahoitusta suunnataan kasvuhakuisille ja kansainvälistyville pk-yrityksille. Tuen kohteena on erityisesti pk-yritysten omien tuotteiden ja palvelujen lanseeraaminen vientimarkkinoille sekä uusien markkina-alueiden kartoittaminen ja avaaminen.

Maaseudun yritystukien osalta painopiste on pääosin kotimarkkinoilla toimivien pienten kasvu- ja uudistumiskykyisten yritysten tukemisessa. Edistetään yritystoiminnan monipuolistamista, yritysten kannattavaa kasvua, tuottavuuden parantamista ja kilpailukykyä vahvistamista sekä uusien työpaikkojen luomista. Elintarvikealan yritysten kasvua ja kehittymistä sekä kilpailukykyä pyritään edelleen parantamaan. Maataloustuotteiden jalostusarvon lisääminen, laadun parantaminen ja tuotevalikoiman monipuolistaminen ovat etusijalla pyrittäessä vastaamaan kotimaiseen ja kansainväliseen kysyntään. Tuetaan ja vahvistetaan elintarvikkeiden lyhyiden toimitusketjujen kehittämistä sekä parannetaan lähiruokaa tuottavien yritysten kilpailukykyä ja kannattavuutta kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen edistämisen kautta. Vastuullisten tuotteiden kysynnän kasvu sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla on lisääntynyt edelleen. Kiertotaloudessa nähdään myös täysin uusia merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Maaseudun elpymistukea kohdennetaan mikro- ja pienyrityksille omistajanvaihdoksiin, energiainvestointeihin sekä investointeihin uuteen ympäristö- ja ilmastoystävälliseen teknologiaan ml. digitaalinen teknologia. Yrittäjyyden edistämiseksi huomioidaan erityisesti ympäristöarvot, uusiutuvan energian käytön edistäminen sekä vähähiiliseen talouteen siirtyminen.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	5	5	5	5
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

Osallistutaan Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategian verkostomaiseen toimeenpanoon ja kulttuuritoimijoiden yhteistyön tiivistämiseen. Samalla pyritään vahvistamaan kulttuurialan toimijoiden keskinäistä verkottumista. Kulttuuripalvelujen saavutettavuudessa huomioidaan erityisesti maahanmuuttajat, syrjäytymisvaarassa olevat ja nuoret. Hankerahoitusta kohdennetaan kulttuurin saavutettavuuden ja kulttuurimatkailun edistämiseen myös maakunnan reuna-alueille.

Pyritään vahvistamaan luovien alojen yritysten liiketoiminnan kehittymistä, kasvua ja kansainvälistymistä eri rahoitusvälineiden avulla. Jaetaan järjestelmällisemmin tietoa ja järjestetään tapahtumia näiden rahoitusvälineiden esittelyyn. Tuemme sote-alan yritysten kehittymistä valtakunnallisessa yhteistyössä (Sotedigi, Soteuttamo).

Lisätään ELY-keskuksen sisäistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa OKM:n hallinnon alaan kuuluvissa tehtävissä, koska tehtävät jakautuvat ELY-keskuksessa usealle eri asiantuntijalle.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinon toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Ruokajärjestelmän kehittäminen on maakunnan keskeinen kehittämistoimien kohde. Tuetaan erilaisin rahoitusvälinein maatalouden rakennekehitystä ja maatalojen omistajanvaihdoksia. Tuetaan erityisesti elintarvikeketjun toimijoiden yhteistyössä toteuttamia kehittämistoimia, mitkä tähtäävät elintarvikeketjun kilpailukykyyn vahvistamiseen ja uudistamiseen. Rahoitetaan hankkeita, jotka tukevat taloudellisesti kannattavan ja ympäristöystävällisen elintarvikeketjun toimintaa ja sitoutetaan elintarvikejalostajia sekä maatalouden teknologiayrityksiä kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Elpymisvaroin tuetaan energiantuotantoinvestointeja ml. Biokaasulaitokset, eläinten hyvinvointi-, työympäristön parantamis- sekä ympäristön tilaa ja tuotantohygieniaa parantavia investointeja.

Osallistutaan ja toimitaan aktiivisesti alueellisen ruokajärjestelmän (ruokaketjun/”ruokapöydän”) toimintamallin kehittämistyöhön ja toiminnan käynnistämiseen.

Käynnistetään yhdessä työvoimahallinnon ja sidosryhmien kanssa toimia osaavan työvoiman saamiseksi maataloille.

Kotimaisen ruuantuotannon turvaamiseksi varmistetaan kasvien ja eläinten terveyden tilan pysyminen hyvänä ja tuotantopanosten laadukkuus Ruokaviraston elintarvikeketjun linjan valvontasuunnitelman mukaisesti tekemällä tarkastuksia sekä ohjeistamalla toimijoita. Luomutuotannon valvonnalla osaltaan parannetaan vastuullisen ruokajärjestelmän kilpailukykyä.

Elinkeinoharjoittajia koskevien säädösten tuntemuksen parantamiseksi panostetaan valmentavaan työskentelyotteeseen asiakaskohtaamisissa, koulutamme toimijoita, tiivistämme yhteistyötämme eri viranomaisten kanssa.

Tuetaan matkailun osalta matkailutoimijoiden pitkäjänteisen yhteistyön tekemistä ja uusien yhteistyöverkostojen ja kumppanuuksien rakentamista, myös yli toimialarajojen (esim. ruokamatkailu, green care, kulttuuri). Lisätään ymmärrystä ja osaamista laajan toteuttajaverkoston yhteistyön merkityksestä esim. palvelujen/palvelupakettien/yhteistuotteiden tuotteistamisessa, markkinoinnissa, digitaalisuuden hyödyntämisessä sekä kansainvälisyyden edistämässä.

Yrityksen kehittämisavustuksella ja yritysten kehittämispalveluilla voidaan tukea yrityksiä, jotka panostavat toiminnassaan vastuullisuuden kehittämiseen. Vastuullisuus on

osa menestyvän yrityksen liiketoimintaosaamista kaikilla toimialoilla. Menestyvien yritysten on tärkeää toimia ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Vastuullisuutta tarkastellaan yhä kattavammin ja kokonaisvaltaisemmin. Esimerkiksi ympäristövaikutuksia tarkastellaan koko elinkaaren laajuudelta, tuotekehityksestä kierrätykseen. Toimitusketjun vastuullisuutta tarkastellaan myös alihankkijoiden osalta.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Toimiva liikennejärjestelmä mahdollistaa työpaikkojen ja palvelujen hyvän saavutettavuuden. Liikennejärjestelmä ja tietoliikenneyhteydet mahdollistavat asumisen, työskentelyn ja yrittämisen edellytykset asuinpaikasta riippumatta. Liikenne on turvallista kaikilla kulkutavoilla. Toimivan arjen edellyttämät liikennepalvelut turvataan kustannustehokkaasti koko alueella. Alueellista junaliikennettä pyritään laajentamaan erityisesti työ- ja opiskelumatkojen tarpeisiin. Kuntakeskusten ja maakuntakeskusten välisten yhteyksien palvelutasoa kehitetään. Alemmalla tieverkolla riittävällä rahoitustasolla turvataan päivittäinen liikennöinti.

ELY-keskus kartoittaa jatkuvasti alueen tarpeita sidosryhmiltään (kunnat, maakuntien liitot, elinkeinoelämän järjestöt). ELY-keskus seuraa maantieverkon palvelutason toteutumista niin omin inventoinnein kuin asiakaspalautteenkin kautta. Oma henkilöstö kerää ja analysoi saamaansa palautetta.

Asiakastarpeiden priorisoinnissa noudatetaan valtakunnallisia väyläviraston linjauksia paikalliset olosuhteet huomioiden. Viikkaammille ja pitkämatkaista liikennettä palveleville teille tarjotaan parempaa palvelutasoa. Myös vähäliikenteisille teille tarjotaan alueellisen tarpeen mukainen palvelutaso.

Liikennejärjestelmätyö maakuntien ja kuntien kanssa on tärkeä työkalu tulevaisuuden maantieverkon saavutettavuutta varmistettaessa.

Liikenneturvallisuuden, joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen ovat merkittävä osa saavutettavuuden kokonaisuutta.

Saavutettavuuden edistämiseksi tulee keskittyä pahimpien pullonkaulojen ja palvelutasopuutteiden poistamiseen.

1. Alueen koko tieverkon kunto on pidettävä liikenteen edellyttämässä kunnossa. Vilkkaan tieverkon kunnan lisäksi suunnittelukautena on panostettava vähäliikenteisen tieverkon ylläpitämiseen liikennöitävässä kunnossa. Toimenpiteinä tulee olla pelkän paikakauksen sijasta myös päällystämisiä sekä rakenteen parantamisia. Siltojen oikea-aikaisella korjaamisella pyritään parantamaan kustannustehokkaasti siltojen kuntotaso.

2. Vilkkaan tieverkon pullonkauloja tulee saada investointiohjelmiin.

3. Vilkkaiden seututeiden kantavuuden parantaminen ja rakentaminen seututietasoisiksi

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	178	170	162	156
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	3,0	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,6	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Jatkuvan oppimisen tavoitteena on turvata osaavan työvoiman saatavuus. Yhteistyötä tiivistetään oppilaitosten, korkea-asteen toimijoiden, yksityisten palveluntarjoajien sekä työnantajien välillä. Vahvistamme alueellista monipuolista koulutustarjontaa ja kehitämme ylimaakunnallisia koulutusmalleja. Koulutuksessa mahdollistetaan sujuvat siirry-

13.12.2021

mät ammatillisten opintojen ja korkea-asteen opintojen välille ja rakennetaan koulutuksen nivelvaiheiden palveluita. Koulutuksessa korostuvat työelämälähtöiset ja työnantajien tarpeista lähtevät yksilölliset koulutusmallit sekä opiskelijoiden erityistarpeiden huomioiminen ja tukipalveluiden järjestäminen. Monipuolisilla ja monikanavaisilla TE-palveluilla tuetaan jatkuvan oppimisen toteutumista.

Jatketaan aluekehittämiseen ja ennakointiin liittyvää laajapohjaista verkostoyhteistyötä Etelä-Pohjanmaan tulevaisuusryhmässä.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Etelä-Pohjanmaan elinikäisen ohjauksen mallissa korostuvat kumppanuus, verkostoyhteistyö sekä laaja-alaisuus. Alueella vahvistetaan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden moniammatillisuutta sekä verkostoissa toimimista. Verkosto ylittää oppilaitos- ja hallintorajat ja eri sidosryhmät toimivat yhteistyössä keskenään laadukkaan ohjauksen toteuttamiseksi. Palveluja kehitetään monikanavaisesti ja palveluiden laatua seurataan säännöllisesti.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

ELY-keskus on mukana juuri käynnistyneessä neljän ELY-keskuksen työlupalinjausten saatavuusharkintaa koskevassa pilotissa.

Jatketaan alueellisten maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämistä. Alueelle on kaksi maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluhanketta. Syyskuun alusta toinen hankkeista laajeni niin, että ohjaus- ja neuvontapalvelut kattavat nyt koko maakunnan.

ELY-keskus on aktiivisesti mukana kv-rekrytointihankkeiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Hankkeita kehitetään yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kv. rekrytointihankkeen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa kehittämällä alueiden välistä yhteistyötä. Edistetään yritysten osaamista ulkomaalaisen työvoiman rekrytoinnissa sekä työvoiman rekrytoimista ulkomailta.

Kokka kohti Etelä-Pohjanmaata -hankkeessa saatetaan yhteen alueen kansainvälisiä opiskelijoita sekä ulkomaalaista työvoimaa alueen yritysten kanssa. Hankkeen avulla edistetään opiskelijoiden ja muiden ulkomaalaisten työllistymistä alueen yrityksiin. Kansainvälisten osaajien potentiaali tuodaan läpileikkaavasti esiin TE- ja yrityspalveluissa ja tarjotaan kv. osaajiin liittyviä palveluita yrityksille niin ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin osalta kuin yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen edistämiseksi.

Vahvistamme korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä, jotta ulkomaiset opiskelijat pääsevät kosketuksiin työelämän kanssa jo opiskeluaikana.

Tehdään yhteistyötä seutukaupunkien kansainvälisyys -hankkeen kanssa.

Edistetään yritysten osaamista ulkomaalaisen työvoiman rekrytoinnissa sekä työvoiman rekrytoimista ulkomailta. Tehdään työnantajakohtaista yhteistyötä Pohjois-Savon ELY-keskuksen vetämän kv-rekrytointimalli –hankkeen kanssa.

Tehostetaan kotouttamispalveluita ja päivitetään kuntien vanhentuneet kotouttamisohjelmat.

Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.1.6 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalihokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ilmastostrategioiden ja -tiekarttojen valmistelussa ja toteutuksessa panostetaan hiilineutraalisuuteen lisäämällä mm. ilmastotietoisuutta, kuntien ilmastotyötä ja alueellista verkostoitumista. Valmistelussa hyödynnetään mm. SYKE:n päästötietopalveluja ja skenaariotyökaluja sekä ilmastokeskävä kaavoitus -työkalua. ELY-keskus jatkaa sisäistä ilmastotyötään ilmastotiekartan avulla huomioiden sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että ilmastonmuutokseen sopeutumisen. Työssä painotetaan jo tunnistettu keskeisiä tehtäviä ja toimenpiteitä.

Yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevan infran tehokkaalla käytöllä edistetään ilmastonmuutoksen hillintää. Yleis- ja asemakaavojen sisältöä kehitetään monipuolisesti hiilineutraaliuden edistämiseksi. Kaavoitus- ja rakennustoimen edistämisen keinoin tuetaan uusiutuvien energiamuotojen tuotannon, energian varastoinnin ja siirron järjestämisen edellytyksiä. Puunkäyttöä rakentamisessa edistetään. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. ELY-keskus edistää uusiutuvien käyttövoimien käyttöä joukkoliikenteessä. Tehdään liikennejärjestelmäyhteistyötä ELYn sisällä ja toimialueella.

Edistetään energiatuotannossa kivihiilen ja turpeen korvaamista uusiutuvilla ja paikallisilla energiamuodoilla, kuten tuulivoima, energiapuu, biokaasu ja teollisuuden sivuvirrat. Lisäksi monet maatalouden ja elintarviketeollisuuden sivuvirrat, mukaan lukien lanta, soveltuvat energian tuotantoon. Maatalouspohjaisen biomassan energian käytön painopiste on muissa kuin ravinnoksi käytettävissä biomassoissa.

JTF:n (oikeuden mukaisen siirtymän rahasto) käyttöä ohjaavat suunnitelmat laaditaan maakuntatason kokonaisuuksina. Etelä- ja Keski-Pohjanmaa ovat merkittäviä turpeen tuotantoalueita ja turvetuotannolla on alueella myös merkittävä työllisyysvaikutus. JTF-varoja suunnataan yrityksille aiheutuvien haasteiden lievittämiseen ja kehityshankkeisiin. Metsäenergian tuotanto ja käyttö lisääntyvät merkittävästi energiaturpeen alasajon myötä ja maalämmön tarve kasvaa lämpöenergian tuotannossa.

13.12.2021

Lisätään maaperän hiilen sidontaa edistäviä toimia, maa- ja metsätalouden vesien hallintaa, kosteikkojen perustamista, ympärivuotista kasvipeitteisyyttä, kasvinvuorottelua, kevennettyjä ja uusia pellon muokkaustapoja ja ravinteiden kierrätystä. Edistetään pelto- maan rakenteen ja tilusrakenteen parantamista sekä soiden ennallistamista ja hiilen sidontaa turvetuotannosta poistuvilla alueilla. Kehitetään korvaavia ratkaisuja eloperäisten maiden raivaamisen tilalle.

Panostetaan tiedon lisäämiseen ja jakamiseen maataloustuotannon hiilijalanjäljestä. Pyritään löytämään tilakohtaisia ratkaisuja hiilen sidonnan tehostamiseen, ravinteiden tehokkaaseen käyttöön ja kierrättämiseen sekä riskienhallintaan sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä. Mitataan pellojen hiilen sidontaa, selvitetään hiiliviljelyn taloudellista hyötyä viljelijälle ja lisätään viljelijöiden osaamista hiiliviljelyyn liittyen.

Yrityksen kehittämisavustuksella tuetaan rakennerahastovaroin maakunnan pk-yritysten investointeja ja kehittämistoimia, joissa edistetään vähähiilistä vihreää taloutta ja digitalisuutta. Rahoituksella parannetaan yritysten toiminnan, tuotantoprosessien sekä tuotteiden energia- ja materiaalitehokkuutta. Maaseudun yritystukien avulla vähähiilisyystavoitteita tuetaan, mutta vähähiilisyiden merkitys tulee korostumaan entisestään tulevalta ohjelmakaudella.

Joukkoliikenteen sekä kevyen liikenteen osuutta pyritään kasvattamaan tienpitoa, liikennettä ja maankäyttöä koskevien suunnitteluratkaisujen avulla.

Jatketaan RED II –direktiivin mukaisen uusiutuvan energian yhteysviranomaisen toimintaa.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Tavoitteena on, että vähintään puolet kunnista ovat vuoteen 2024 mennessä asettanut tavoitteeksi kasvihuonekaasupäästöjen merkittävän vähentämisen vuoteen 2030 mennessä.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. päästötietopalvelun avulla.

Sitoutumisaste maatalouden ympäristötukijärjestelmään on korkea ja toimenpiteet on otettu monipuolisesti käyttöön.

Kivihiilen ja turpeen käyttö polttolaitoksissa vähenee valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Biokaasun tankkausasemien määrä kasvaa merkittävästi ja muodostaa kattavan verkoston vuoteen 2024 mennessä.

1.1.7 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Edistetään teollisuuden ja agrobiotalouden sivuvirtojen hyötykäyttöä uusiomateriaalina ja energian tuotannossa. Edistetään jätteen kierrätystä ja uusia innovaatioita jätteen hyödyntämisessä sekä yhdyskunta- ja purkujätevirtojen seurantaan, jotta kaatopaikalle ja keräyspaikoille päätyisi vähemmän jätettä. Panostetaan rakennus- ja purkujätteen erilliskeräyksen tehostamiseen. Edistetään polttoon päätyvän jätteen määrän vähentämistä ja uuden toiminnan kehittämistä jätteen hyödyntämiseksi muulla tavoin energiana. Hyötykäyttöön toimitettavan jätteen lisäämiseksi kiinnitetään erityistä huomiota yhdyskunta- ja purkujätevirtojen seurantaan ja jätteiden hyötykäyttömahdollisuuksia ja -velvoitteita koskevan tietämyksen lisäämiseen jätealan toimijoiden keskuudessa.

Edistetään valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita erilaisin tavoin ja osallistutaan alueellisten tavoitteiden asettamiseen pohjalaismaakuntien yhteisessä jätehuollon neuvottelukunnassa. Ennakovalvonnassa (lausunnot) tehostetaan materiaalitehokkuuden huomioon ottamista ja edistämään toimia, joilla ohjataan jätevirtoja pois kaatopaikkasijoituksesta. Panostetaan materiaalitehokkuuden parantamiseen. Annetaan lausuntoja kuntien jätehuoltomääräyksistä, joilla edistetään alueellista jätteen kierrättämistä ja hyötykäyttöä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus hallinnoi valtakunnallisen ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman (RKKO) II vaihetta. Ohjelman tavoitteena on edistää biomassojen ravinteiden prosessointia, kierrätyslannoitevalmisteiden tuotantoa ja tuotekehitystä, ravinteiden kierrätyksen logistiikkaa ja palveluratkaisuja sekä korkean jalostusasteen tuotteiden kehittämistä biomassoista. RKKO II ohjelman toimeenpano on käynnistynyt ja jatkuu ainakin vuoden 2022 loppuun saakka.

Yrityksen kehittämisavustuksella ja yritystukien avulla voidaan tukea kiertotaloutta, vastuullisuutta ja ympäristötietoisuutta pk-yrityksissä. Tavoitteena voi olla esimerkiksi tuotteiden elinkaaren pidentäminen, tuote palveluna, sivuvirtojen hyödyntäminen, kierrätettyjen materiaalien käyttö uusien tuotteiden kehittämisessä, kierrätettävien materiaalien jatkojalostusasteen nostaminen.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Edistetään päivitetyn valtakunnallisen jätesuunnitelman ja uuden jätelain velvoitteiden toimeenpanoa. Jätteiden kierrätystä edistetään valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Edistetään erilliskeräyksen tehostamista ja energiantuotantoon menevän jättemäärän vähenemistä, mm. tiiviillä yhteistyöllä alueen jätehuoltoyhtiöiden ja jätelautakuntien kanssa. Lisäksi tehdään yhteistyötä uuden jätelain tarkoittaman alueellisen yhteistyöryhmän puitteissa. Yhdyskuntajätettä ei sijoiteta kaatopaikalle, vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Tehostetaan materiaalitehokkuuden huomioimista ympäristöluvista annettavissa lausunnoissa. Valvotaan jätteen energiahyödyntämiseen toimitettavan jätteen laatua ja sitä kautta vaikutetaan jätehuoltoyhtiöiden tietoisuuteen, lajittelun toimivuuteen ja parantamiseen. Edistetään rakennus- ja purkujätteen kierrätystä ja asiamukaista lajittelua mm. rakennus- ja purkuhankkeiden jätehuolto ohke-hankkeen

(hanke päätynyt) tulosten avulla (mm. oppaasta tiedottaminen) sekä kiinnittämällä lausunnoissa huomiota kiertotalouden edistämisen tukemiseen ja kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrän vähentämiseen (mm. seula-alitteiden laatu ja hyödyntäminen).

1.1.8 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Jatketaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen kaikkien vastuualueiden yhteisen ilmastotiimin työtä. Yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien ja Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen sopeutumista toimialueella.

Huomioidaan ilmastomuutokseen sopeutuminen ELY-keskuksen kaikkien vastuualueiden omassa toiminnassa ja kehitetään yhteistyötä yli toimialojen. Otetaan sää- ja ilmastoriskit huomioon kaikessa varautumis- ja valmiustyössä. Tulvariskienhallintasuunnitelmissa, Länsi-Suomen vesihuoltostrategiassa ja muissa laaja-alaisissa suunnitelmissa huomioidaan sään ääriolosuhteet. Tienpidossa huomioidaan kuivatusjärjestelyissä mahdollisesti lisääntyvien rankkasateiden mitoitusvirtaamat.

Tehostetaan tulva- ja kuivuusriskien hallintaa sekä maa- ja metsätalouden vesitaloutta. Edistetään kosteikkojen perustamista, soiden ennallistamista ja valuma-aluesuunnittelua. Ylläpidetään vesistö rakenteita ja kehitetään vesistöjen säännöstelyjä ilmastomuutokseen sopeutumiseksi. Lupaprosesseissa ja ennakkoneuvotteluissa kiinnitetään erityistä huomiota hankkeiden ilmastovaikutuksiin, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen sekä vesienhoidon sekä tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tavoitteiden huomioon ottamiseen.

Edistetään tulva-alueiden ja hulevesikysymysten huomiointia kaavoituksen kaikilla tasoilla ja edellytetään riittävät selvitykset ja suunnitelmat selvittämättä olevien alueiden osalta. Informaatio-ohjauksella välitetään tietoa sää- ja ilmastoriskien huomiointitarpeesta rakentamisessa.

Kannustetaan viljelijöitä CAP siirtymäkauden viljelijätukijärjestelmien ympäristötoimenpiteiden toteuttamiseen. Varaudutaan CAP27 toimenpiteiden toimenpanoon vuoden 2023 alusta alkaen. CAP27 suunnitelman toimeenpanon viestinnässä painotetaan ilmastomuutoksen hillintää ja sopeutumista ja niihin liittyviä toimia.

1.1.9 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO- ja HELMI-toimintaohjelmia sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaan toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Parannetaan luonnonsuojelualueverkoston edustavuutta erityisesti METSO-ohjelmaa ja soidensuojelun täydennysohjelman kohteita toteuttamalla. Huolehditaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen erityisvastuulla olevien maankohoamisrannikon luontotyyppien turvaamisesta. Heikentyneiden luontotyyppien ja lajien tilaa parannetaan HELMI-ohjelman kautta kunnostamalla erityisesti lintuvesiä rannikon pienvesiä ja perinnebiotooppeja. Kiireellisesti suojeltavien lajien toimintasuunnitelmaa toteutetaan ja edistetään Natura 2000-alueiden suojelutavoitteiden toteutumista mm. suunnitelmia laatimalla.

Tiedotuksen avulla pyritään lisäämään yleistä tietoisuutta vieraslajien haitallisuudesta ja niiden torjuntakeinoista. Panostetaan haitallisten vieraslajien inventointiin ja torjuntaan erityisesti Kyrönjoen, Lapuanjoen ja Lapväärtinjoen valuma-alueilla. Laajapohjaisena yhteistyönä laaditaan jättipalsamin ja kurturuusun torjunnan toimintasuunnitelmat (Interreg-rahoitteinen INSPECT-hanke).

Peltoluonnon monimuotoisuuteen kuuluu pientareiden, viljellyn pellon ja nurmen viljelystä sekä peltojen reunavyöhykkeistä hyötyvä lajisto. Viljelyn monipuolisuus, erilaisten nurmien määrä, nurmien pitkäikäisyys, riistaa, peltolinnustoa, pölyttäjiä ja muita hyönteisiä hyödyttävien kasvien viljely, IPM-viljelyn yleisten periaatteiden noudattaminen kasvisuojeluaineiden käytössä sekä peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys edistävät peltoluonnon monimuotoisuutta.

Maaseutuohjelman tukivälinein on ylläpidetty alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia, mutta kokoelmien määrää tulisi edelleen lisätä. Viljelykasvien alkuperäisiä kasvilajikkeita on rekisteröity yhä enemmän kuin mitä niitä on ympäristökorvausten sopimusten piirissä.

Alkuperäisrotujen ja alkuperäiskasvien hyödyntäminen yritystoiminnassa ja tuotekehityksessä on edelleen vähäistä, vaikka näihin perustuvilla tuotteilla olisi nähtävissä potentiaalia. Alkuperäisrotut ovat myös merkittäviä maisemanhoitajia ja ne pärjäävät hyvin luonnonlaitumilla.

Edistetään luonnonmukaisen tuotannon osuuden kasvamista ja uusien luomutuottajien saamista alalle.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	1500	1600	1600	1600

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Metsien suojelua edistetään mm. METSO-toimintaohjelmaa ja soidensuojelua HELMI-ohjelmaa toteuttamalla, painopisteenä soidensuojelun täydennysehdotusohjelman (SSTE) kohteet. Uhanalaisten luontotyyppien tilaa parannetaan HELMI-toimintaohjelman toimeenpanolla. Soiden ennallistamista edistetään erityisesti vesien palautustoimintaa edistämällä panostamalla koulutukseen, tiedottamiseen ja toimintamallien saamiseen käytäntöön. Lintuvesien kunnostamista jatketaan viidellä aiemmin aloitetulla kohteella ja pyritään käynnistämään suunnittelu ja toteutus lopuilla kunnostusta kaipaavalla kohteella. Vieraspetojen pyyntiä edistetään yhteistyössä Riistakeskuksen kanssa. Vuonna 2022 pyritään saamaan inventoitua kaikki tiedossa olevat ja erilaisista selvityksistä esille tulleet perinnebiotoopit. Toiminnan painopistettä siirretään hoidon suunnitteluun ja toteutukseen. Metsäteema painottuu saariston maankohoamismetsien ennallistamiseen Luodon saaristossa sekä lehtokohteiden hoidon toimeenpanoon. Hiekkarantoja pyritään saamaan inventoitua ja suunnittelu käyntiin hoitoa kaipaaville kohteille. Rannikon pienvesien inventointeja, suunnitelmia ja kunnostuksia käynnistetään uusilla kohteilla eri puolilla toiminta-alueita. Yleisön tietoisuutta kunnostustarpeista ja rahoitusmahdollisuuksista lisätään. Tämän ohella valmistellaan Rannikkovesien kunnostusopas. Purokunnostussuunnitelmia laaditaan useille kohteille eri puolilla toiminta-alueita ja toteutetaan 2–4 laaja-alaisella kohteella. Natura-alueiden tila-arviointeja laaditaan viidelle Natura-alueelle. Hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu Kristiinankaupungin saariston ja suunnittelu käynnistetään Närpiön saariston Natura-alueella. Uudenkaarlepyyn Storsandin virkistyskäyttösuunnitelma valmistuu. Kiireellisesti suojeltavien lajien toimintasuunnitelmaa edistetään tekemällä päivitysinventointeja, hoitosuunnitelmia, hoitotoimia toteuttamalla. Lajien esiintymispaikkojen suojelua edistetään joko pysyvän suojelun tai erityisesti suojeltavan lajin rajauspäätöksin neljän lajin osalta.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien, vesiensuojelun tehostamisohjelman ja merialuesuunnitelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierron elvyttäminen, metsien ja peltöjen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Toteutetaan vuosille 2022- 2027 laadittua vesienhoitosuunnitelmaa, jossa on tunnistettu tehokkaimmat keinot ja toimenpiteet vesien tilan parantamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään happamien sulfaattimaiden aiheuttamien haittojen vähentämiseen ja Interreg-rahoitteisen Kliva-hankkeen (Vesitase, ekosysteemipalvelut ja metallihuuhtouma muut-

13.12.2021

tuvassa ilmastossa) kautta pyritään löytämään uusi ratkaisumalleja happamuuden hallintaan. Maa- ja metsätalouden kuormituksen vähentämisessä hyödynnetään ympäristökorvausjärjestelmiä ja tehostetaan vesitalouden hallintaa. Parannetaan vesiluonnon, erityisesti kalojen ja jokihelmisimpukoiden, elinolosuhteita sekä rakennettujen vesistöjen monimuotoisuutta. Vahvistetaan jokikohtaista verkostoitumista (jokineuvottelukunnat ja –rahastot) ja tuetaan monipuolisia vesien tilaa parantavia hankkeita hyödyntäen tehokkaasti vesiensuojelun tehostamisohjelmaa.

Tuetaan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laadintaa ja niissä esitettyjen toimenpiteiden toteutusta. Vesihuoltolaitosten vedenhankinnan turvaamiseksi toteutetaan yhteistyössä alueen kuntien, vesihuoltolaitosten ja GTK:n kanssa pohjavesialueiden rakennselvityksiä.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Edistetään sektorikohtaisten vesienhoidon toimenpiteiden toteutusta kolmannella kaudella (2022-2027). Pintavesien tilatavoitteiden saavuttamiseksi edistetään varsinkin maa- ja metsätalouden vesienhallinnan, happamien sulfaattimaiden ja vesistöjen kunnostusten toimenpiteitä. Vuoden 2022 aikana järjestetään 15 sidosryhmätillaisuutta vesienhoidon toimenpiteiden edistämistä ja kolmannen vesienhoitokauden toimenpiteiden sitouttamista varten. Edistetään kipsin käyttöä maatalouden vesiensuojelussa.

Mittari: *Vesistökuunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Ympäristöministeriön perinteisen rahoituksen ja tehostamisohjelman mukaisia kunnostushankkeita rahoitetaan ja käynnistetään 25 kpl. Hankkeita valmistuu 20 kpl. Vesiensuojelun tehostamisohjelman puitteissa vahvistetaan kunnostuksen verkostoitumista alueella yhdessä VAR ELYn ja POP ELYn kanssa. Painopisteenä on kuntien aktivoiminen, rannikkovesiyhteistyö sekä maa- ja metsätalouden vesien hallintaan liittyvien kunnostushankkeiden aktivointi. EPO:n alueen rannikkoverkosto käynnistyy edistämään kunnostuksia.

1.1.10 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Kaavoituksessa eheytetään yhdyskuntarakennetta ja olemassa olevaa infraa käytetään tehokkaasti.

13.12.2021

Edistetään strategisten yleiskaavojen laadintaa kaikkiin alueen kaupunkeihin. Kaupunkiseutujen yleiskaavaperustaista yhteistyötä tuetaan.

Maankäytön ja toimintojen suunnittelussa huomioidaan liikkumistarpeen minimointi. Kestävä liikkuminen huomioidaan jo kaavoitusvaiheessa. Kävelyn ja pyöräilyn verkostoja parannetaan.

Kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan sähkö- ja biokaasuautojen lataus- ja tankkausverkostojen tarpeet.

Alueidenkäytön edistämiseksi painopisteinä ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden toteutumisen tukeminen. Tavoitteena on myös edistää liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja viheraluejärjestelmän huomioon ottamista kuntien kaavoituksessa

Kaavoitus- ja rakennustoimen edistämisen keinoin tuetaan uusiutuvien energiamuotojen tuotannon, energian varastoinnin ja siirron järjestämisen edellytyksiä. Alueen mahdollisuudet tuulivoiman ja bioraaka-aineiden merkittävään hyödyntämiseen ovat huomattavat.

Puurakentamisen osuutta rakentamisessa voidaan kasvattaa esim. kaavamääräyksin. Kaupunkiseutuja ympäröivillä maaseutualueilla maatalouden merkitys maaseudun elinvoimaisuuden säilymiselle on merkittävä. Se mahdollistaa myös merkittävän elintarviketeollisuuden toiminnan alueella. Maatalouden rakennemuutos jatkuu ja tuotanto muuttuu teollisemmaksi. Kehitys on nähty vääjäämättömäksi ja alueiden suunnittelussa ja käytössä turvataan nämä kehittämisestälytykset.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	49,2	49,5	49,5	49,5

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

Maaseudun ja kaupunkien tasapainoisen kehittymisen edellytyksiä tuetaan kaavoituksella. Seutukaupunkien Alajärvi, Alavus, Kannus, Kauhava, Kauhajoki, Kristiinankaupunki, Pietarsaari ja Ähtäri maankäytöllisiä edellytyksiä luoda kestävä kehityksen mukaista kasvua edistetään huomioiden myös monipaikkaisuuden ja etätyön luomat mahdollisuudet. Seutukaupunkien elinvoimaisuudella edistetään maakuntien tasapainoista kehitystä. Seutukaupunkien maankäytön, asumisen, liikenteen ja palvelujen samanaikaista kehittämistä tuetaan.

ELY-keskus edistää toiminnallaan aluekehittämisen painopistepäätösten toteutumista ja maakuntaohjelmien tavoitteita, osallistuu aluekehittämiskeskusteluihin, sekä tukee maakuntien selviytymissuunnitelmien ja innovaatioekosysteemisopimuksien toimeenpanoa.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Alueidenkäytön edistämässä painopisteenä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden toteutumisen tukeminen. Kaavoitus- ja rakennustoimen edistämisen keinoin tuetaan ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista, yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, sekä uusiutuvien energiamuotojen tuotannon, energian varastoinnin ja siirron järjestämisen edellytyksiä. Edistämistehtäviä hoidetaan asiakas- ja tarvelähtöisesti. Edellä mainitut asiat ovat esillä myös kuntien kehittämiskeskusteluissa.

1.2 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

13.12.2021

ELY-keskus uudistaa toimintaansa ja ottaa toiminnan uudistamisen myötä mahdolliset uudet järjestelmät käyttöön. ELY-keskus kehittää aktiivisesti henkilöstön osaamista, hyödyntää tietoa päätöksenteossa ja toimintansa kehittämässä. ELY-keskuksessa otetaan käyttöön valmentava työote osaksi arkea.

ELY-keskus sitoutuu toimintansa aktiiviseen kehittämiseen yhteistyössä KEHA-keskuksen ja ohjaavien ministeriöiden ja keskusvirastojen kanssa. Kehittämisen painopisteet määritellään CAF-arvioinnissa ja niiden etenemistä seurataan johtoryhmässä.

ELY-keskus viestii toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi. Hyödynnämme ketterästi ja monipuolisesti erilaisia viestintäkanavia. Pyrimme tuomaan esiin ELY-keskuksen toiminnan vaikutuksia ja henkilöstön osaamista esimerkiksi viikoittaisen asiantuntijablogin muodossa. Henkilöstön viestintävalmiuksia pyritään kehittämään viestintäkoulutuksella ja viestintä nähdään yhä tärkeämmäksi johtamisen välineeksi.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskus hyödyntää asiakkuus- ja sidosryhmätutkimusten tuloksia ja muuta asiakastietoa toiminnan kehittämässä. Verkkosivujen jatkuvan kehittämisen avulla varmistetaan saavutettava ja selkeä ohjautuminen palveluprosesseihin ja sähköisiin asiointikanaviin. Aktivoidaan ja hyödynnetään KasvuCRM:n tietoa ja kumppaniverkostoa. Koulutus- ja valmennushankinnoissa jatketaan hyväksi todettuja innovatiivisia hankintakerroksia.

ELY-keskuksen ja TE-toimiston yrityspalvelujen uudelleenorganisointumisen sekä uudistuva yhteistyö kuntien elinkeinopalvelujen kanssa tukee saumattomien palveluprosessien syntymistä ja yritysten kehittymistä. Kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten tueksi kootaan yritysakohtaisesti asiantuntijaverkosto. Palvelujen kohdentamisessa hyödynnetään digitaalisia työkaluja ja alustoja.

Asiakkuusstrategian painopisteitä ja ELY-kohtaisia erityiskysymyksiä edistetään aktiivisesti. Panostetaan henkilöstön asiakkuusosaamisen kehittämiseen, parannetaan palveluiden joustavuutta ja jatketaan sidosryhmäyhteistyön kehittämistä.

ELY-keskus vie käytäntöön yhtenäisiä ja aiemmin kokeiltuja valtakunnallisia ympäristöasioiden toimintatapoja, mikä parantaa toiminnan asiakaslähtöisyyttä ja lisää ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen yhteistyötä.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

13.12.2021

ELY-keskus jatkaa sähköisten toimintatapojen kehittämistä ja pyrkii aktivoimaan digitaalisten työskentelyalustojen käyttöönottoa sekä sisäisessä toiminnassaan että yhteistyöverkostoissaan.

Monipaikkainen toimintakulttuuri edellyttää sähköisten työkalujen tehokasta hyödyntämistä, johon kiinnitetään huomiota myös henkilöstön osaamisen kehittämisessä.

Ympäristölupien valvonnassa jatketaan koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamisessa etä- ja läsnätarkastuksen yhdistelmänä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Työvoima- ja yrityspalveluissa hankintojen innovatiivisuus on keskeinen osa toimintatapamme. Olemme olleet edelläkävijöitä alueellisen kasvupalvelupilotin allianssimallin toteuttamisessa ja hankintojen tulosperusteisuuden kehittämisessä.

Tienpidon hankinnat tehdään pääsääntöisesti hankinta-alueella VAR ELY-keskuksessa. Joukkoliikenteen hankinnoissa huomioidaan uusiutuvien polttoaineiden käyttö, joka tukee osaltaan ELY-keskuksen roolia ilmastotoimien edistämässä.

Vesivaratehtävien puitesopimus otetaan käyttöön läntisellä alueella, johon kuuluvat Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset. Hankinnoissa painotetaan käyttökustannuksiltaan ja ympäristövaikutuksiltaan kestäviä ratkaisuja sekä pyritään erityisesti edistämään hiilijalanjäljen pienentämistä. Vesistö rakenteiden kunnossapito kilpailutetaan yhdessä maanteiden hoitourakoiden kanssa.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

13.12.2021

Osallistutaan ELYjen ja AVlen yhteiseen valtakunnallisten toimintatapojen kokeiluhankkeeseen, jossa tavoitteena on asiakaslähtöisyyden, yhtenäisten käytäntöjen sekä ympäristölupa- ja valvontaviranomaisen yhteistyön lisääminen.

Sähköisen asioinnin osuutta kasvatetaan yhteistyössä KEHA-keskuksen ja ohjaavien tahojen kanssa.

Kiinnitetään huomiota eri tietojärjestelmiin tehtävien kirjauksien sisältöön ja aktiiviseen päivittämiseen.

Viestitään aktiivisesta sekä asiakaspalveluun liittyvistä ajankohtaisista teemoista ja ulkoiseen toimintaympäristöön liittyvistä muutostekijöistä. Uudistuvat verkkosivut vahvistavat saavutettavaa viestintää ja asiakasohjausta sähköisiin palvelukanaviin.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvyykkystason nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2022 toteutetaan digikyvyykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1-5).*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.
ELY-keskus sitoutuu KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

ELY-keskus on saavuttanut ulkoisessa auditoinnissa tietoturva-asetuksen mukaisen tietoturvan perustason. Maksajavirastotehtävissä on saavutettu ISO/IEC 27001:2013 –standardin mukaiset vaatimukset soveltuvin osin. Maksajavirasto -toimintojen osalta tietoturvatyötä kehitetään ISO 27001 –standardin pohjalta. Etenkin tietoturvatyökirjan käyttö ohjaa suunnitelmalliseen ja jatkuvaan tietoturva-asioiden kehittämiseen. Perustaso ja ISO/IEC-standardin mukainen vaatimustaso pidetään yllä.

ELY-keskuksessa varmistetaan, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset tietoturvan osalta saavutetaan. ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvatyöhön ja tietoturvaa kehitetään yhteistyössä KEHA-keskuksen, Valtorin sekä ohjaavien tahojen kanssa.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Tavoitteena on ELY-keskuksen julkikuvan kohentaminen modernina ja houkuttelevan työnantajana. Koska laaja-alainen osaaminen korostuu entisestään, panostetaan myös työntekijöiden omaehtoiseen opiskeluun tukemalla opiskelua taloudellisesti määrärahojen puitteissa. Tuettavan koulutuksen on keskityttävä aiheisiin, jotka tukevat henkilön nykyistä tehtävää tai voidaan olettaa auttavan vaativampien tehtävien vastaanottamisessa. Keskuksessa aloitetaan aamukoulut, joissa kerrotaan eri yksiköiden substanssiasioista, jotta tietoisuus ELY-keskuksen tehtäväkentästä kasvaa henkilöstön keskuudessa.

Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota korostuneesti. Toimina ovat muun muassa seuraavat: henkilöstöinfojen ja esimiesfoorumien frekvenssin tihentäminen, esimiesten yhteydenotot ja teams-tapaamiset, virtuaalisten virkistyspäivien toteuttaminen ja työterveyshuollon tukitoimien aktiivinen hyödyntäminen.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

VALTION VESISTÖRAKENTEIDEN YLLÄPITO (MMM)

Esitys tulostavoitteiksi vuodelle 2022: Elvytysrahoituksella toteutettavat valtion vesistö-rakenteita koskevat perusparannushankkeet valmistuvat. Yhtenäistetään valtion vesistö-rakenteiden ylläpitoa, edistetään automaatiota ja parannetaan patoturvallisuutta. Käynnistetään vieraslajientorjunnan suunnittelu valtion vesirakenteilla. Kehitetään kunnossapito-verkoston toimintaa ja valtakunnallisten kokousten lisäksi järjestetään verkoston kokoukset kolmella yhteistyöalueella. Osallistutaan yhteistyöhankkeisiin, joissa selvitetään mitoitustulvia ja patojen automaattista säännöstelyä. Jatketaan patoturvallisuuteen liittyvää Kiina-yhteistyötä sekä maapadon tietomallin valmistelua. Otetaan käyttöön EPO:n ja POP:n pumppaamojen yhteisvalvomo. Edistetään valtion vesistö-hankkeiden ja -rakenteiden luovuttamista hyödynsaajille. Valmistellaan valtion vesistö-rakenteista visuaalinen ja syventävä tietosisältö vesi.fi-palveluun.

HYDROLOGISEN TIEDON TUOTANTO (MMM)

Esitys vuoden 2022 tulostavoitteeksi: Automatisoidaan loput pohjavesiasemat hyödyntäen mahdollisimman paljon uutta tekniikkaa (elvytyshanke). Laaditaan palvelukuvaus pohjavesiasemien ylläpidosta. Yhteistyössä ELY-keskusten kanssa dokumentoidaan pohjavesiasemien rakenteet ja aloitetaan tarpeettomien rakenteiden poistaminen. Varmistetaan palveluntuottajien, ELY-keskusten ja SYKE:n yhteistyö virtaamamittauksissa ja vedenkorkeusasemien ylläpidossa. Aktivoidaan hydrologisen yhdyshenkilöverkoston toimintaa järjestämällä hydrologian ajankohtaisiltapäiviä ja osallistumalla hydrologisten neuvottelu- ja kenttäpäivien järjestämiseen. Hydrologisten vedenkorkeusasemien kahdentamisesta ja käyntikertojen vähentämisestä saatujen kokemusten perusteella optimoidaan käyntikertojen määrää sekä valmistellaan kahdentamisen lisäämistä taloudellinen näkökulma huomioiden. Varmistetaan hydrologisen käyttöomaisuuden vuosittainen seuranta.

KUIVATUSASIOIDEN JAOJITUSTOIMITUKSEN ASIANTUNTIJAPALVELUT (MMM)

Esitys vuoden 2022 tulostavoitteeksi: Osallistutaan peruskuivatushankkeiden tukemisen uudistamisen valmisteluun. Varaudutaan uuteen järjestelmään yhdessä E-vastualueen kanssa laatimalla ohjeistusta ja koulutusta sekä päivittämällä tältä osin peruskuivatuksen

13.12.2021

toimintamalli ja internet-sivut. Jatketaan ELY-keskusten peruskuivatusaineistojen digitoitinkäytänteiden kehittämisen ja yhtenäistämisen koordinoitua yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Jatketaan peltojen vesitalouden hallintaan ja ojitustoimituksiin liittyvää valtakunnallista yhteistyötä, koulutuksen edistämistä ja oppaiden laadintaa.

MAA- JA METSÄTALOUDEN VESIENHALLINNAN ASiantuntijapalvelut (MMM)

Esitys vuoden 2022 tulostavoitteeksi: Avustetaan maa- ja metsätalousministeriötä vesienhallinnan toimenpidekokonaisuuden tehtävissä. Tuetaan ELY-keskusten toimintaa ilmastokestävän vesitalouden, valuma-alus suunnittelun ja vesioikeudellisten yhteisöjen toiminnan edistämiseksi yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja ministeriöiden kanssa. Edistetään vesienhallintaan liittyvää tiedonvaihtoa, verkostoitumista ja yhteistyötä maa- ja metsätalouden verkostojen kanssa. Selvitetään maa- ja metsätalouden vesienhallinnan harkinnanvaraisten avustusten ja hankkeiden tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

KOKEMÄENJOEN-SAARISTOMEREN-SELKÄMEREN VESIENHOITOALUEEN KOORDINOINTI (YM)

Esitys vuoden 2022 tulostavoitteeksi: Jatketaan Kokemäenjoen-Saaristomerenselkämeren vesienhoitoalueen koordinoitua yhteen sovittamalla vesienhoitoalueen ELY-keskusten (EPO ELY, PIR ELY, HÄM ELY, KES ELY) pinta- ja pohjavesien suunnittelu-tietoa. Edistetään toisen vesienhoitokauden (2016-2021) tietojen EU-raportointia ja kolmannen vesienhoitokauden (2022-2027) toimenpiteiden toteuttamista.

UUSIUTUVAN ENERGIAN YHTEYSPISTEVIRANOMAISEN TEHTÄVÄ (TEM)

Esitys vuoden 2022 tulostavoitteeksi: Tehdään uusiutuvan energian lupaneuvontaa tunnetuksi asiakkaille. Kehitetään neuvontatyötä, lupaneuvonnan verkkosivuja sekä määräaikojen laskentaa ja seurantaan liittyvää yhteyspisteviranomaisen viranomaistyötä. Päivitetään tarvittaessa *Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyt ja muut hallinnolliset menettelyt* -käsikirjaa. Tiedotetaan toimivaltaisia viranomaisia yhteyspisteviranomaisen toiminnasta sekä sähköä tuottavien laitosten lupien kokonaiskäsittelyaikoihin liittyvästä määräaikalaskennasta. Osallistutaan Luvat ja valvonta -hankkeen kehittämisen sähköisen asiointijärjestelmän kehittämiseen.

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023–2025 tavoitteista sovitaan alustavasti.

13.12.2021

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahajako

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Mika Soininen, ylijohtaja

13.12.2021

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Jarmo Salo, johtajan sijainen, yksikön päällikkö

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Karoliina Laakkonen-Pöntys, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2022, LUONNOS 7.12.2021

Liite

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Metsitys-tukeen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustusten käsittely	POMA hankinta-resurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPAA	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978